

Prelaadi kiri (9. jaanuar 2018)

„Inimlikus valdkonnas,” ütles püha Josemaria „Tahan jätta teile päranduseks vabaduse armastuse ja hea tuju.” Selles kirjas Prelaat kutusb meid mõtisklema vabaduse anni üle.

14.02.2018

Mu armsad: hoidku Jumal mu poegi ja tütreid!

1. Üldkongressi suuniseid järgides, olen ma viimaste kuude jooksul tihti viidanud vabadusele. Nüüd,

kooskõlas püha Josemaria õpetusega, kes kogu oma elu oli vabaduse armastaja, soovin, et tuletaksime meelde mõningaid selle suure Jumala kingituse aspekte. „Mu lapsed, ma ei väsi kunagi kordamast,” kirjutas ta kord, „et üks selgemaid Opus Dei vaimsuse tunnuseid on vabaduse ja mõistmise armastus.”[1] Tema sõnu lugedes ja nende üle mõtiskledes, tänaagem südamest Jumalat. Ja juurelgem kõik selle üle, kuidas need sõnad võiksid, Jumala armuga, meie elus paremini väljenduda. Sel viisil oleme ka paremini valmis aitama rohkematel hingedel jõuda „Jumala laste kirkuse vabadusse” (Rom 8:21).

Kirg vabaduse järele, selle nõudmine inimestelt ja rahvastelt, on meie aja positiivne märk. Iga inimese vabadust ära tundes, teadvustame, et nad on isikud: oma tegude valitsejad ja nende eest vastutajad, võimelised ise oma elu juhtima. Kuigi vabadus ei

tähenda alati seda, et nad arendaksid endis välja kõige parema mina, ei tohiks me kunagi selle tähtsusega liialdada, sest kui me poleks vabad, poleks me võimelised armastama.

Kuid kahjuks valitseb paljudes ringkondades suur teadmatus selle suhtes, mis vabadus tegelikult on. Tihti püüeldakse näilise, piiritu vabaduse poole, nagu see oleks progressi ülim eesmärk. Ja mitte harva, on meil valus näha, et see väide käib käsi käes rõhumise ja näilise vabadusega, mis tegelikkuses on vaid orjastavad ahelad. Seesugune vabaduse vorm varem või hiljem paljastab oma tühjuse. „Mõned inimesed arvavad, et nad on vabad kui saavad Jumalat vältida,” kirjutab Paavst. „nad ei näe, et nad jäävad eksistentsiaalselt orvuks, abituks, kodutuks. Nad pole enam palverändurid, vaid saavad hulkuriteks.”[2]

Kutsutud vabaduseks

2. Me oleme „kutsutud vabaduseks” (Gal 5:13). Loomine iseenesest on jumaliku vabaduse väljendus. Esimene Moosese raamat annab meile näha Jumala loovat armastust, Tema rõõmu, jagades oma headust ja ilu selle maailmaga (vrd 1Ms 1:31), ja oma vabadust inimestega (vrd 1Ms 1:26-29). Meist igaüht luues, andis Jumal meile võimaluse head valida ja armastada ning vastata armastusega Tema armastusele. Sellest hoolimata, meie piiratus olenditena lubab meil endid Jumalast eraldada. „See on jumaliku tarkuse müsteerium, et *luues inimese oma näo järgi* (vrd 1Ms 1:26-29), soovis Jumal kasutada ülimalt inimliku vabaduse „riski”. “[3]

Õigupoolest, ajaloo koidikul viis see risk Jumala armastuse tagasilükkamiseni pärispatu läbi. Seega, inimliku vabaduse jõud

headuse poole nõrgenes ning tahe jäi teataval määral patu poole kaldu. Siis, isiklikud patud nõrgendasid inimlikku vabadust veelgi ja seepärast kaasneb patuga alati, suuremal või vähemal määral, teatud orjus (vrd Rom 6:17, 20). Siiski, „inimene jääb alati vabaks.”[4] Isegi kui, „tema vabadus on alati habras,”[5] see jääb iga inimese hüveks, ja seda tuleb kaitsta. Jumal on esimene, kes seda armastab ja austab, sest Ta „ei soovi mitte orje, vaid lapsi.”[6]

3. „Ent kus patt on suurenenud, seal on arm saanud ülirohkeks” (Rom 5:20). Jumala arm paneb kasvama uue ja kõrgema vabaduse, mille jaoks „on Kristus meid vabastanud.” (Gal 5:1). Meie Issand vabastab meid patust oma sõnade ja tegude läbi, millel kõigil on lunastav mõju. Seega „see ood vabadusele kaigub kõikides meie katoliku usu müsteeriumites”[7] Ma tuletan teile

tihti meelde, et me peame seadma Kristuse oma elu keskmesse. Selleks, et vabaduse sügavamad tähendused avastada, peame Tema üle mõtisklema. Oleme hämmastunud nähes Jumala vabadust, kes puhtast armastusest, otsustas end madaldada, võttes endale inimihu. Vabadus, mis ilmutab end meie ees, kui Ta sammub maa peal Ristiohvri poole. „Ma annan oma elu, et seda jälle tagasi võtta. Keegi ei võta seda minult, vaid mina ise annan selle omal tahtel.” (Jh 10:17-18)

Inimajaloos polnud mitte ühetegi tegu nii sügavalt vaba kui Issanda eneseandmine Ristil. „Ta tahab surra armastuse täielikus vabaduses”[8]

Püha Johannese Evangeeliumis on talletatud dialoog Jeesuse ja mõningate inimeste vahel, kes Temasse uskusid. Jeesuse sõnad annavad edasi selget lubadust:

„*Veritas liberabit vos*, tõde vabastab teid” (Jh 8:32) „Kui suur on see tõde,”

kirjutab püha Josemaria, „millega algab ja lõpeb vabadustee meie elus! Ma jutustan teile sellest rõõmu ja kindlusega, mille annab Jumala ja tema loodu vaheline side, teadmine, et oleme pärit Jumala käte vahelt, et meile kuulub pühima Kolmainsuse eriline armastus, et oleme nii suure Isa lapsed. Ma palun Issandat, et me otsustaksime seda teadvustada, seda päevast päeva nautida – siis käitume kui vabad inimesed.”[9]

4. Meie Jumala lapseks olemine võimaldab me vabadusel kasvada kogu jõuga, mille Jumal sellele andis. See tähendab, et me ei saa vabaks enese Isa majast vabastamisega, vaid pigem selle reaalsuse omaks võtmisega, et oleme pojad või tütred. „See, kes ei tea, et ta on Jumala laps, ei tunne kõige sügavamat tõe enda kohta.”[10] Selline inimene ei tea, kes ta on ja ta elab konfliktis iseendaga. Kui vabastav on siis teada, et Jumal armastab meid. Kui vabastav on

Jumala halastus, mis laseb meil mõttesse jääda ja meie tõelisesse kodusse tagasi pöörduda (vrd Lk 15:17-24) Me kogeme seda vabadust ka siis, kui me teistele andestame.

Me usk Jumala armastusse meist igäühe vastu (vrd 1Jh 4:16) juhib meid armastusega vastamisele. Me suudame armastada, sest Tema on meid esimesena armastanud (vrd 1Jh 4:10) Meid täidab kindlusega teadmine, et Jumala lõpmatut armastust ei leia mitte ainult meie eksistentsi algusest, vaid igast meie elu hetkest. Sest Jumal on meile lähemal kui me ise endile oleme.[11] Mõistes, et Jumal ootab meid igas inimeses (vrd Mt 25:40), ja et Ta tahab end ka nende eludes kohal olevaks teha meie kaudu, paneb meid pingutama, jagamaks heldelt teistega seda, mille me saanud oleme. Ja meie elus, mu pojad ja tütred, oleme me saanud ja saame palju armastust. Jagada armastust

jumalale ja teistele, on kõige õigem vabaduse tegu. Armastus *täidab* vabaduse, see lunastab seda.

Armastus laseb vabadusel avastada selle päritolu ja eesmärgi Jumala armastuses. „Vabadus saab oma tõelise tähenduse, kui ta teenib päästvat tõe, kui seda kasutatakse Jumala piiritu armastuse otsimiseks, mis vabastab meid kõikidest orjustest.”[12]

Meie tundmus Jumala lapseks olemisest viib, seega, suurele sisemisele vabadusele, sügavale rõõmule ja selgele lootuse optimismile: *spe gaudentes* (Rom 12:12). Teadmine, et oleme Jumala lapsed, paneb meid armastama ka maailma, mis on hea, sest see sündis Jumal-Isa kätes. See seab meid elule vastu astuma selge teadmisega, et on võimalik head teha, pattu võita ning tuua maailm Jumala juurde. Nagu Paavst Franciscus ütles, Neitsi Maarja üle mõtiskledes: „Maarjalt,

täis armu, õpime, et kristlik vabadus on miskit enam kui pelgalt patust vabanemine. See on vabadus, mis lubab meil näha maiseid reaalsusi uues, vaimses valguses. See on vabadus armastada Jumalat ja meie õdesid-vendi puhta südamega ja elada rõõmsa lootuse elu Kristuse Kuningriigi tulekuks.”[13]

Vaimuvabadus

5. Vabalt, ilma igasuguse sunnita tegutsemine, käib inimväärikuse ja veelgi enam Jumala laste väärikuse juurde. Samal ajal peame „tugevdama oma vabaduse armastust, mis pole pelgalt meelevaldne, vaid on muudetud tõeliselt inimlikuks tänu teadmisele heast, mis on selle aluseks”[14]: vabadus, mis on Jumalaga lepitatud.

Seepärast sooviksin peatuda ja mõelda *vaimuvabaduse* tähtsuse üle. Ma ei viita siin

mitmetähenduslikkusele, mida vahel sellele mõistele omistatakse, nagu oma kapriiside järgi toimine, ühelegi seadusele allumata. Tegelikuses, on iga inimese vabadus materiaalselt piiratud loomulike kohustuste ja kanda võetud ülesannetega (perekond, töö, ühiskond, jne).

Sellegipoolest võime vabalt tegutseda kõiges, mida teeme, kui teeme seda armastuse pärast: „*Dilige et quod vis fac*: Armasta ja tee, mida soovid.”^[15]

Tõeline vaimuvabadus on see võime ja harjumuspärane hoiak tegutseda armastusest, eriti pingutades järgida seda, mida Jumal meilt igas olukorras palub.

„Kas ma olen sulle armas?” (Jh 21:17). Kristlik elu on vaba vastus, mis pakatab initsiatiivist ja valmisolekust vastamaks Issanda küsimusele. Seega, „on äärmiselt vale vastandada vabadus eneseandmisele, sest eneseandmine on vabaduse tagajärg. Kui ema

ohverdab end armastusest oma laste vastu, on ta teinud valiku, ja mida enam ta armastab, seda suurem on tema vabadus. Kui armastus on suur, on vabadus viljakas ja laste heaolu tuleneb sellest õnnistatud vabadusest, mis eeldab eneseohverdust, ja õnnistatud ohverdusest, mis ongi vabadus.”[16]

Selles kontekstis võime mõista, miks iga inimese vabaduse innustamine ei tähenda nõudmiste vähendamist. Mida vabamad me oleme, seda enam suudame armastada. Ning armastus on nõudlik: „Ta lepib kõigega, ta usub kõike, ta loodab kõike, ta talub kõike.” (1Kor 13:7). Omakorda, kasvada armastuses tähendab kasvada vabaduses, olla veelgi vabam. Nagu püha Aquino Toomas kirjutas: „*Quanto aliquis plus habet de caritate, plus habet de libertate.*”[17] Mida tugevam on me armastus, seda vabamad me oleme. Me tegutseme vaimuvabadusega ka

siis kui meil pole tahtmist midagi teha või kui peame seda eriti raskeks, aga me teeme seda armastusest – see tähendab, mitte selle pärast, et see meile meeldib, vaid selle pärast, et me seda soovime. „Me peame tundma end Jumala lastena ja elama lootuses, et täidame Isa tahet. Teha kõike Jumala tahtmise järgi, *sest me tahame seda teha*, mis on kõige üleloomulikum põhjus.”[18]

6. Ka rõõm on vaimuvabaduse märk. „Inimlikus valdkonnas,” ütles püha Josemaria „Tahan jätta teile päranduseks vabaduse armastuse ja hea tuju.”[19] Need kaks asja võivad paista üsna erinevatena, aga nad on tegelikult omavahel tihedalt seotud, sest taipamine, et oleme *vabad armastama*, täidab meie hinge rõõmuga ja ühes sellega ka hea tujuga. Meie nägemus maailmast süveneb kaugemale pelgalt loomulikkusest ning me õpime arusaama asjade ja situatsioonide

positiivsest – ning vahel, naljakast – küljest. Nagu Paavst Franciscus ütles, Jumal „on rõõmu autor, rõõmu Looja, ning see hinges olev rõõm viib meid tõelisele kristlikule vabadusele. Rõõmuta, ei saa meie, kristlased, vabad olla, ning me muutume kurbuse orjadeks.”[20]

See rõõm peab täitma kogu meie elu. Jumal tahab, et me oleksime rõõmsad. Rääkides Apostlitele, räägib Jeesus ka meile: „et minu rõõm oleks teie ja teie rõõm saaks täielikuks.” (Jh 15:11). Seega võime rõõmuga täita isegi kohustusi, mida me peame ebameeldivaiks. Nagu püha Josemaria meile ütleb: „me ei tohiks mõelda, et ainus töö, mida me suudame teha rõõmuga on see, mis meile meeldib.”[21] Me võime teha rõõmuga – ja vastumeelsuseta – seda, mida peame raskeks ning mis pole meile meelt mööda, kui teeme seda armastuse pärast ja armastusega, ning seega vabadusega. 28. aprillil

1963, valju häälega palvetades, rääkis püha Josemaria valgusest, mida Jumal talle aastaid varem, 1931. aastal, näitas: „Sa oled mulle andnud mõista, et Risti omamine tähendab õnne ja rõõmu leidmist. Ning põhjus, mida ma näen nüüd selgemini kui eales varem, on see: Risti omamine tähendab enese Kristusega samastamist, Kristuseks olemist, ja seega Jumala lapseks olemist.”[22]

7. Kogu jumalik seadus, ja kõik see, mida Jumal inimesele soovib, pole seadus, mis piiraks vabadust. Pigem on see *lex perfecta liberatis* (vrd Jk 1:25) vabaduse täiuslik seadus. Nii on seda ka Evangeelium, sest see kõik on kokku võetud armastuse seaduses – ja seda mitte välise seadusena, mis käsib armastada, vaid ka sisemise armuna, mis annab meile armastamiseks jõudu. „*Pondus meum amor meus*”: Minu raskustungiks on mu armastus, ütles püha

Augustinus[23], viidates mitte ainult sellele ilmsele faktile, et vahel on armastamine meie jaoks raske, vaid ka sellele, et see armastus, mis on me südames, viib meid edasi, see kannab meid sinna, kuhu iganes me läheme. „*Eo feror, quicumque feror*”: selle läbi hõljun ma, kuhu mind iganes kantakse.[24] Me kõik võime mõelda selle üle, milline on see armastus, mis mind kõikjale kannab?

Igaüks, kes lubab Jumala armastusel oma südame haarata, kogeb isiklikult kui tõene see on, et „vabadus ja eneseandmine ei ole vastuolus, nad toetavad teineteist. Vabaduse võib ära anda ainult armastuse pärast, ma ei mõista ühtegi teist põhjust selle loovutamiseks. Ja see ei ole pelk sõnade mäng. Tahtlikus eneseandmises, selle pühendumuse igal hetkel uuendab vabaduse armastust ja selline uuendamine tähendab, et ollakse pidevalt noor, suuremeelne, kõrgete ideaalidega

ning võimeline suurteks ohvriteks.”[25] Seega pole Jumalale kuuletumine mitte ainult vaba tegu, vaid vabastav, vabaks andev tegu.

„Minul on süüa rooga, mida teie ei tea,” ütles Jeesus oma jüngritele.

„Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mu on läkitanud, ja lõpetan tema töö.” (Jh 4:32-34).

Jeesuse jaoks oli Isale kuuletumine see, mis Teda toitis, mis andis Talle jõudu. Ja nii peaks see olema ka meie jaoks. Olla Jeesuse jänger, üles püha Johannes Paulus II, tähendab „*hoida kõvasti kinni just Jeesusest*, võttes osa Tema elust ja saatusest, jagades Tema vaba ning armastavat kuulekust Isa tahtele.”[26]

Benedictus XVI läheb veelgi sügavamale sellesse intiimsesse vabaduse ja eneseandmise vahelisse suhtesse: „Just Tema kuulekuses Isale viib Jeesus täide omaenese vabaduse armastusest motiveeritud teadliku

otsusena. Kes on vabam kui Tema, kes on Kõikvõimas? Aga Ta ei elanud oma vabadust kui meelevaldset võimu või valitsemist. Ta elas seda kui teenimist. Sel viisil „andis” Ta oma vabadusele sisu, mis oleks muidu jäänud „tühjaks” võimaluseks midagi teha või mitte teha. Nii nagu inimelu ise, saab vabadus oma tähenduse armastusest ... Seega, on kristlik vabadus üsna vastupidine meelevaldsusele; see sisaldab endas Kristusele järgnemist enese kinkimises, isegi Ristiohvril. See võib tunduda paradoksina, kuid Issand elas oma vabaduse kõrgpunkti Ristil, armastuse tipuna. Kui nad Kalvari mäel karjusid talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis tule Ristilt alla!”, näitas Ta neile oma Poja vabadust tapalavale jäädes selleks, et täita lõpuni Isa halastavat tahet.”[27]

„Sa valmistasid mulle pettumuse, Issand, ja ma lasin end petta; sa oled minust tugevam ja võitsid.” (Jr 20:7).

Millise e leiame sellest prohvet Jeremija palvest. Näha omaenese kutsumust Jumala kingitusena (ja mitte vaid kohustuste nimekirjana), isegi kui me kannatame, on samuti märk vaimuvabadusest. Kui vabastav on teada, et Jumal armastab meid sellistena, nagu me oleme, ja et Ta kutsub meid esiteks selleks, et me laseksime Tal endid armastada.

8. Vaimuvabadus tähendab ka enese mitte sidumist kohustustega, mida pole olemas – suuta elus kõrvale jätta ning paindlikult muuta nii paljusid pisikesi detaile, mis sõltuvad meie enda initsiatiivist. Nagu isa Javier meile kakskümmend aastat tagasi kirjutas: „Loomulikult on olemas tegevusi, mida me oleme kohustatud tegema ning teisi, mis ei ole rangelt kohustuslikud. Siiski, mõlemal juhul tuleb meil vabalt ja vastutustundlikult täita kõrgeimat Jumala armastuse käsku. Sel viisil

oleme igal hetkel korraga nii kuulekad kui vabad.”[28]

Me peame Opus Deis alati hoidma usalduse ja vabaduse õhustiku, mis lubab meil asjakohasele inimesele teada anda sellest, mis meid muretsema paneb, rääkida sellest, millest me aru ei saa või mida tuleks meie arust parandada. Seda usalduse õhkkonda toidab omakorda meie ustavus ja kannatlikus selleks, et leppida rahu ja hea tujuga inimlike piirangute, tüütute olukordadega jne. Selline on heade poegade-tütarde suhtumine, kes, kasutades oma vabadust, kaitsevad hüvesid, mis on suuremad kui nende enda vaatepunkt, isegi siis kui nad on veendunud, et neil on õigus: hüvesid nagu ühtsus ja perekondlik rahu, mis on hindamatud. Vastupidi, „kui meie mõtted meid teistest lahutavad, kui need lõhuvad ühtsuse, liidu meie vendadega, siis on see selge märk

sellest, et me ei tegutse Jumala vaimus.”[29]

9. Olgugi, et vahel võivad olukorrad meid kannatama panna, kasutab Jumal neid tihti selleks, et meid veelgi enam Kristusega samastada. Nagu loeme kirjast heebrealastele, „õppis ta kuulekust selle läbi, mida ta kannatas” (Hb 5:8) ning tõi „igavese pääste kõigile, kes on talle kuulekad” (vrd Hb 5:9). Jeesus tõi meile Jumala laste vabaduse. Aktsepteerides inimlikku piiratust, mis meil kõigil on, alla andmata meie pingutustes neist üle olla, on samuti märk vaimuvabadusest. Võrdle seda aga vanema poja kurva hoiakuga tähendamissõnas (Lk 15:25-30). Ta kaebas oma isale nii paljude asjade üle, mida ta oli pettunult oma hinges hoidnud, ning ta ei suutnud ühineda perekonna rõõmupeoga. Tema vabadus oli muutunud väikseks ja isekaks, suutmatuks armastada, mõista, et „kõik, mis on minu, on

sinu oma” (Lk 15:31). Ta elas kodus, kuid ta polnud vaba, sest ta süda oli mujal.

Kui ilus on aga Ruti, moabi naise, lugu, kelle vabadus ja eneseandmine põhinevad tugeval perekonda kuulumisel. Liigutav on näha, kuidas see naine vastab oma ämma peale käimisele uuesti oma elu otsast alata: „Ära käi mulle peale, et ma sind maha jätaksin ja pöörduksin tagasi su juurest, sest kuhu sina lähed, sinna lähen ka mina, ja kuhu sina jääd, sinna jään minagi! Sinu rahvas on minu rahvas ja sinu Jumal on minu Jumal. Kus sina sured, seal tahan ka mina surra ja sinna maetagu mindki!” (Rt 1:16-17).

Mõtiskledes Meie Ema üle, näeme veelgi selgemalt, kuidas vabadus avaldub ustavas eneseandmises. „Vaadelgem nüüd seda ülevat hetke, mil peaingel Gabriel ilmutab pühale Maarjale Kõigekõrgema plaani. Meie

Ema kuulab ja esitab küsimuse, et paremini mõista, mida Issand temalt palub. Siis kõlab tema kindel vastus: *Fiat!* – sündigu mulle sinu sõna järgi!”[30]

Koolitades ning juhtides vabasid inimesi

10. Meie koolituses mängib olulist rolli isiklik vaimulik juhendamine. See peaks alati toimuva vabaduse õhustikus, eesmärgiga koolitada inimesi, kes tunnevad end „vabadena kui linnud.”[31] Nagu püha Josemaria kirjutab, viidates neile, kes võtavad vastu oma vendade-õdede isiklikke vestlusi, „vaimuliku juhendaja autoriteet pole võim. Sisendage hingedesse alati suurt vabaduse vaimu. Mõelge sellele, mida ma olen teile nii tihti öelnud: *sest ma tahan* tundub mulle kõige üleloomulikum põhjus üldse. Vaimuliku juhendaja roll on aidata hingel tahta täita, et tal oleks soov

täita, Jumala tahtmist. Ärge käskige, soovitage.”[32] Vaimulikul juhendamisel antud soovitude eesmärk on toetada Püha Vaimu tegevust igas hinges ning aidata igal inimesel silmitsi seista Jumala ja oma ülesannetega, isikliku vabaduse ja vastutusega. „Hingesid luues Jumal ei korda ennast. Igaüks on selline, nagu ta on ja me peame igaüht kohtlema vastavalt sellele, mida Jumal on teinud ja vastavalt sellele, millisele teeale Jumal neid juhib.”[33]

Soovitusega võib tavaliselt kaasneda mõni armastav julgustus, mis aitab neil *mõista, et alati tasub* püüda olla truu armastusest, vabadusega. Vaimulik juhendamine võib vahel sisaldada ka selget, kuid alati armastavat ning õrna, „rangelt soovituslikku” nõuannet, mis tuletab inimesele meelde ülesande täitmise kohustust. Selle nõuande jõud ei tulene siiski nõuandest enndast, vaid sellest kohustusest. Seal, kus on

usaldus, saaks ja peaks alati rääkima sel viisil, ning see, kes need nõuanded vastu võtab on nende eest tänulik, sest ta tunneb selles ära vanema õe-venna tugevuse ja armastuse.

11. Koolitus, mida me terve elu jooksul saame, eiramata selle vajalikke nõudmisi, peaks meile avama *uusi horisonte*. Seevastu kui me piiritleme endid pelgalt nõudmistele esitamisega ja nõudmistele vastamisega, võib juhtuda, et näeme ainult seda, millega me hakkama ei saa, meie puudusi ja piiranguid. Võime unustada kõige olulisema: Jumala armastuse meie vastu.

Selles kontekstis meenutagem, kuidas püha Josemaria õpetas meile, et: „Opus Deis me oleme suured vabaduse sõbrad, kaasaarvatud vaimuelus. Me pole seotud kindlate meetodite või skeemide külge ... On

palju – ja peab olema palju – enesemääramist isegi vaimuelus.”[34] Seega siirus vaimulikul juhendamisel, mis vabadusega paneb meid oma hinge avama selleks, et nõuandeid vastu võtta, aitab meil ka üles näidata isiklikku initsiatiivi, vabalt teada andmaks sellest, mis tunduvad meie jaoks olevat võimalikud sisevõitluse kohad me vaimuelus selleks, et end lähemalt Kristusega samastada.

Seega me koolitus, kõigile sama vaimsust edasi andes, ei loo mitte ühetaolisust, vaid pigem ühtsust. Kasutades tabavat pilti, ütles püha Josemaria, et Opus Deis „me käime seda rada mööda väga erinevatel viisidel: jäädes paremale või vasakule, käies vinka-vonka ühest servast teise, jala või ratsa. On tuhandeid eri viise, kuidas jumalikku teed mööda käia. Igaühe südametunnistus, kooskõlas nende konkreetse olukorraga, kohustab

teda edasi liikuma üht või teist teed pidi. Ainus oluline asi on mitte teed kaotada.”[35] Opus Dei vaimsus, nagu Evangeeliumgi, ei suru end meie olemise viisile peale, vaid pigem annab sellele elu. See on seeme, millele on ettenähtud kasvada iga inimese maapinnas.

12. Meie koolitus on oluline ka vältimaks liigset kaitse või turvalisuse soovi, mis me hinge keelaks või piiraks. „Need, kes on Kristusega kohtunud, ei saa sulgeda end oma väikesesse maailma; kui kurb oleks seesugune piirang! Nad peaksid avanema kui lehvikud, jõudmaks kõikide hingedeni.”[36] Kui oluline on seega õpetada endid elama vigade tegemise hirmuta, kukumise hirmuta, vaenuliku õhkkonna hirmuta. Me peame olema kaasatud üleloomuliku vaatepunktiga – mõistlikkuse ja otsustavusega – meie enda

sotsiaalses ja professionaalses keskkonnas.

Vabadusearmastust väljendatakse seega ka spontaansuse ja initsiatiivikusega apostolaadis, mis on ühildatud isiklike, konkreetsete apostelliku eesmärkidega. Alati on tähtis olla teadlik, et „meie apostolaat on eelkõige isiklik apostolaat.”[37] Sama kehtib ka julgustuste kohta, mida direktorid apostellikutele tegevustele annavad. „Ma pole kunagi soovinud teid käsist-jalust siduda. Vastupidi, ma olen püüdnud kindlustada, et te töotaksite suure vabadusega. Apostellikutes tegevustes peab teil olema initsiatiiv, nendes laiades raamides, mida meie vaimsus teile pakub, selleks, et leida – igas paigas, igas keskkonnas, igal ajastul – tegevused, mis oleksid antud olukorras kõige sobivamad.”[38]

13. Veel üks oluline vabaduse armastuse märk leidub pastoraalses juhtimises, mis on prelaadi ja tema vikaaride kätes, nendele vastavate nõukogude abiga. Mõtisklegem taaskord tänutundega nende püha Josemaria sõnade üle: „Selle vabaduse vaimsuse tulemusena põhineb koolitus – ja juhtimine Opus Deis – usaldusel. ... Midagi pole võimalik saavutada kui juhtimine põhineks usaldamatusel. Kuid vastupidiselt, hingede juhtimine ja koolitamine austusega kannab vilja. See arendab hingedes tõelist ja püha Jumala laste vabadust ning õpetab neid ise oma vabadust haldama. Koolitada ja juhtida, see on armastada.” [39]

Hingede austusega juhtimine tähendab eelkõige delikaatselt respektierida südametunnistuste privaatsust, ajamata omavahel segi juhtimist ja vaimuliku juhendamist. Teiseks, see austus paneb meid vahet

tegema direktiividel ja sellel, mis on vaid oludele vastavad ekshortatsioonid, nõuanded, või ettepanekud. Ja kolmandaks – ja mitte, et see oleks vähem tähtsam – on vajadus juhtida nii suure usaldusega teistesse, et alati püütakse, võimalikul määral, arvesse võtta, kaasatud inimeste arvamust. See juhtijate suhtumine ja nende valmidus ära kuulata, väljendab suurepäraselt seda, et Opus Dei on perekond.

Samuti peame olema tänulikud selle täie vabaduse eest Opus Deis, majanduset, poliitikat, teoloogiat jne. puudutavates küsimustes. „Kõiges, mis ei puuduta usku, tegutseb ja mõtleb iga liige nii nagu ta õigeks peab, seda täie vabaduse ja isikliku vastutusega. Mitmekesisus, mis loogiliselt ja sotsioloogiliselt sellest tuleneb ei põhjusta Opus Deile mitte mingisuguseid probleeme. Pigem, on see märk heast vaimust.”[40] Sellist

mitmekesisust tuleks armastada ja edendada, olgugi, et mõnede jaoks osutuda kohati keeruliseks sellist paljusust aktsepteerida. Vabadust armastav inimene suudab näha positiivseid ning kõitvaid aspekte selles, mida teised selles laias valdkonnas mõtlevad ja teevad.

Mis puudutab juhtimise läbi viimist, siis püha Josemaria seadis sisse ning alati tungivalt meenutas vajadust kollegiaalsuse järgi, mis on veel üks märk vabaduse vaimsusest, mis täidab meie elu Opus Deis. „Ma olen teile meenutanud suurt hulka olukordi, ning ma kordan seda veel oma elu jooksul korduvalt üle, et ma nõuan Opus Deis, igal tasemel, kollegiaalset valitsemist, selleks, et mitte keegi ei kannataks türannia all. See on tarkuse väljendus, kuna kollegiaalse valitsemise puhul on lihtsam küsimustesse süveneda, vigasid parem korrigeerida, ja apostellike tegevusi, mis juba hästi

toimivad, on efektiivsem
paranda.”[41]

Kollegiaalsus pole ainult ega
peamiselt otsuste vastu võtmise
meetod ega süsteem; see on eelkõige
vaimsus, mis põhineb veendumusel,
et igaüks saab ja peab teistelt vastu
võtma vaatepunkte, informatsiooni
jne., mis aitab meil parandada ja
isegi muuta oma enda arvamust.
Samas paneb see meid – veelgi enam,
positiivsel viisil – teiste vabaduse
vastu lugupidamist üles näitama, nii,
et nad võiksid raskusteta oma
arvamust avaldada.

Austades ning kaitstes vabadust apostolaadis

14. Meie apostolaat tuleneb siirast
soovist aida teistel Kristust leida või
kasvada läheduses Temaga. „Meie
suhtumise hingedesse võib kokku
võtta selle Apostlilt pärineva lausega,
mis on peaaegu hüüatus: *caritas mea*

cum omnibus vobis in Christo Iesu!

(1Kor 16:24): Minu armastus on teie kõikidega Kristuses Jeesuses!

Armastusega olete rahu ja rõõmu külvatajad maailmas, armastades ning kaitstes hingede isikliku vabadust, vabadust, mida Kristus austab ja mille Ta meile võitis (vrd Gl 4:31).”[42]

Me armastame esiteks nende vabadust, keda me aitame Issandale lähemale jõuda, sõpruse apostolaadis ja usalduses, mida püha Josemaria kutsub meid ellu viima oma tunnistuse ja sõnade kaudu. „Ka apostellikus tegevuses, - või pigem, eelkõige apostellikus tegevuses – soovime, et seal poleks sundimise varjugi. Jumal soovib, et Teda teenitaks vabadusega, ja seega apostolaat, mis ei austa „südametunnistuse vabadust” poleks õige.”[43]

Tõeline sõprus eeldab
mõlemapoolset kiindumust, mis on
sõprade vahel eksisteeriva
vastastikuse vabaduse ja intiimsuse
tõeline kaitse. Apostolaat pole miski,
mis on sõprusele pealesurutud, sest –
nagu ma teile kirjutasin –, „me ei „tee
apostolaati”, me oleme apostlid!”[44]
Sõprus on iseenesest apostolaat;
sõprus on iseenesest dialoog, milles
me anname ja saame valgust.
Sõpruses me sepistame vastastiku,
uusi horisonte avades, plaane.
Sõpruses rõõmustame selle üle, mis
on hea ning toetame üksteist
raskustes; me naudime üksteise
seltskonda, sest Jumal soovib, et
oleksime õnnelikud.

15. Nagu te teate, on proselütism
oma algses tähenduses positiivne
reaalsus, mis ei ole miski muu kui
misjonärlik Evangeeliumi
levitamine.[45] Nii mõistis püha
Josemaria alati seda mõistet, ja mitte
negatiivses tähenduses, mille see

viimastel aegadel on omale saanud. Siiski, peame meeles pidama, et olenemata sellest, kuidas meie seda sooviksime, saavad sõnad tihti endale külge tähenduse värvinguid, mis erinevad selle algsest sisust. Seega mõtelgem hoolikalt erinevate kontekstide valguses, selle sõna kasutamise sobivuse üle, sest vahel võivad kuuljad asja mõista teisiti kui see, mida te tegelikult öelda soovite.

Igaühe vabaduse austamine ja kaitsmine väljendub samuti – kui võimalik, isegi veel selgemini – siis kui tõstatame kellegagi võimaluse Jumala kutsest kuuluda Opus Deisse. Vabadus küsida nõu sellelt, kes soovib, ja eelkõige vabadus tunnetada oma võimalikku kutsumust ning sellest tingitud otsust. Evangeeliumi tähendamissõna (Lk14:23) jõulist väljendit *compelle intrare* (sundige neid sisenema) kommenteerides, kirjutas püha Josemaria: „Meie

vaimsuse peamiseks iseloomustajaks on kõigi isiklikuvabaduse austamine. Seega *compelle intrare*, mida sa peaksid oma proselütismis rakendama pole mitte füüsiline lükkamine, vaid valguse ja doktriini üleküllus. See on sinu palve ja töö vaimne stiimul, mis annab autentset tunnistust doktriinist. Need on kõik ohvrid, mis sa tood. See on naeratus, mis tuleb su huulilt, sest olete Jumala lapsed: lapseks olemine, mis täidab teid siira rõõmuga (isegi kui sinu elus pole tagasilöökidest puudust) ning mida teised näevad ja kadestavad. Lisage sellele oma inimhoiak ja sümpaatia ja see ongi selle *compelle intrare* sisuks.”[46] Kui selge see siis on, et Opus Dei kasvab ja peaks alati kasvama vabaduse õhkkonnas, näidates teistele – pühendumuse ja lihtsusega – Jumala lähedal elamise pimestavat ilu.

16. *Veritas liberabit vos* (Jh 8:32). Kõik vabaduse lubadused, mis on

üksteisele sajandite jooksul
järgnenud on tõesed sel määral, et
neid toidab Tõde Jumala ja inimese
kohta. Ja see Tõde on isik: Jeesus, Tee,
Tõde ja Elu (vrd Jh 14:6). „Ka täna,
kakstuhat aastat hiljem, näeme
Jeesust sellena, kes toob inimesele
tõel põhineva vabaduse - sellena kes
vabastab inimese sellest, mis teda
piirab, madaldab ja just kui murraks
vabaduse lahti juure küljest inimese
hinges, südames ja
südametunnistuses.”[47]

Jumal on andnud meile vabaduse
igaveseks; see pole ajutine kingitus,
mida kasutada vaid meie maise elu
jooksul. Vabadus, nagu ka armastus,
„ei lõppe kunagi” (1Kor 13:8), kuid
see jätkub taevas. Me teekond
taevasse on teekond Jumala laste au
vabaduse suunas: *in libertatem
gloriæ filiorum Dei* (Rom 8:21).
Taevas meie vabadus mitte ainult ei
kao, vaid pigem saavutab Jumala
armastuse vastu võttes oma täiuse.

„Taevas ootab teid suur Armastus, reetmiste ja petmisteta: kogu armastus!, kogu ilu!, kogu ülevus!, kogu teadmine!... Ja ilma ülekülluseta: see küllastab sind üleküllastamata..”[48] Kui me oleme ustavad, Jumala halastusest, siis taevas saame me armastuse täiusega tõeliselt vabaks.

Teie isa õnnistab teid kogu oma armastusega,

Roomas, 9. jaanuaril 2018, püha Josemaria sünniaastapäeval

.....

[1] Püha Josemaria, *Kiri*, 31. mai 1954, nr 22.

[2] Paavst Franciscus, Apostellik ekshortatsioon *Evangelii gaudium*, 24. november 2013, nr 170.

[3] Püha Josemaria, *Kiri*, 24. oktoober 1965, nr 3.

[4] Benedictus XVI, Entsüklika *Spe salvi*, 30. november 2007, nr 24.

[5] Ibid.

[6] Püha Josemaria, *Kui Kristus on möödumas*, nr 129.

[7] Püha Josemaria, *Jumala sõbrad*, nr 25.

[8] Püha Josemaria, *Ristitee*, Kümnes peatus.

[9] Püha Josemaria, *Jumala sõbrad*, nr 26.

[10] Ibid.

[11] Vrd Püha Augustinus, *Pihtimused*, III, 6, 11.

[12] Püha Josemaria, *Jumala sõbrad*, nr 27.

[13] Paavst Franciscus, *Jutlus*, 15. august 2014.

[14] Benedictus XVI, Entsüklika *Caritas in veritate*, 29. juuni 2009, nr 68.

[15] Püha Augustinus, *In Epist. Ioan. Ad Parthos*, VII, 8.

[16] Püha Josemaria, *Jumala sõbrad*, nr 30.

[17] Aquino püha Toomas, *In III Sent.*, d. 29, q. Un., a. 8, qla. 3 s.c. 1.

[18] Püha Josemaria, *Kui Kristus on möödumas*, nr 17.

[19] Püha Josemaria, *Kiri*, 31. mai 1954, nr 22.

[20] Paavst Franciscus, *Jutlus*, 31. mai 2013.

[21] Püha Josemaria, *Kiri*, 29. detsember 1947, nr 106.

[22] Püha Josemaria, *Märkmed meditatsioonilt*, 28. aprill 1963.

[23] Püha Augustinus, *Pihtimused*, XIII, 9, 10.

[24] Ibid.

[25] Püha Josemaria, *Jumala sõbrad*, nr 31.

[26] Püha Johannes Paulus II, Entsüklika *Veritatis splendor*, 6. august 1993, nr 19.

[27] Benedictus XVI, *Angelus*, 1. juuli 2007.

[28] Javier Echevarria, *Pastoraal kiri*, 14. veebruar 1997, nr 15.

[29] Püha Josemaria, *Kui Kristus on möödumas*, nr 17.

[30] Püha Josemaria, *Jumala sõbrad*, nr 25.

[31] Püha Josemaria, *Kiri*, 14.
september 1951. nr 38.

[32] Püha Josemaria, *Kiri*, 8. august
1956. nr 38.

[33] Ibid.

[34] Püha Josemaria, *Kiri*, 29.
september 1957. nr 70.

[35] Püha Josemaria, *Kiri*, 2. veebruar
1945. nr 19.

[36] Püha Josemaria, *Vagu*, nr 193.

[37] Püha Josemaria, *Kiri*, 2. oktoober
1939. nr 10.

[38] Püha Josemaria, *Kiri*, 24.
oktoober 1942. nr 46.

[39] Püha Josemaria, *Kiri*, 6. mai
1945, nr 39.

[40] Püha Josemaria, *Vestlused*, nr 98.

[41] Püha Josemaria, *Kiri*, 24.
detsember 1951. nr 5.

[42] Püha Josemaria, *Kiri*, 16. juuli
1933, nr 3.

[43] Püha Josemaria, *Kiri*, 9. jaanuar
1932, nr 66.

[44] *Pastoraal kiri*, 14. veebruar 2017,
nr 9.

[45] Vrd Usudoktriini
Kongregatsioon, *Doktriinlik kiri*
evangeliseerimise mõningatest
aspektidest, 3. detsember 2007, nr 12
ja märkus 49.

[46] Püha Josemaria, *Kiri*, 24.
oktoober 1942, nr 9.

[47] Püha Johannes Paulus II,
Entsüklika *Redemptor hominis*, 4.
märts 1979, nr 12.

[48] Püha Josemaria, *Sepikoda*, nr
995.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
et-ee/article/prelaadi-kiri-9-
jaanuar-2018/](https://opusdei.org/et-ee/article/prelaadi-kiri-9-jaanuar-2018/) (14.03.2026)